

Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No. 40

OCTOBER 1990

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
tel.: 085-337710, postbanknr.: 4403641

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

Van de redactie.

De 46e herdenking van de Slag om Arnhem was zoals alle voorgaande jaren een indrukwekkende gebeurtenis. Naast de grote officiële herdenkingsplechtigheden waren er op verschillende plaatsen kleine bijeenkomsten zoals reünies van onderdelen van de divisie of samenkomsten waarbij een monument of plaquette werd onthuld.

In het Airborne Museum was het erg druk en ook dit jaar waren er weer veteranen die een bijzonder souvenir kwamen aanbieden.

Gezien het bescheiden formaat van de Nieuwsbrief is het onmogelijk melding te maken van alle gebeurtenissen tijdens de herdenking en we hebben dan ook een keuze moeten maken. In de volgende Nieuwsbrief komen we echter nog op een paar speciale bijeenkomsten terug.

Airborne Museum verrijkt met het schilderij 'Crossroads Oosterbeek, 22 September 1944'

Het originele schilderij 'Oosterbeek Crossroads, 22 September 1944' hangt sinds het afgelopen herdenkingsweekend in het Airborne Museum. Dit schilderij, dat in 1964 in opdracht van de 4e Para Brigade werd vervaardigd door de schilder David Shepherd, heeft jaren in Engeland gehangen in de officiersmess van het 10e Para Bataljon. Op vrijdag 21 september droeg Generaal Sir John Hackett het in langdurig bruikleen over aan het Airborne Museum. Het heeft een plaats gekregen in de grote zaal van het museum.

"Not one shall be forgotten".

Op 23 september werd na de zondagmorgendienst van negen uur een gedenksteen onthuld naast de Oude Kerk in het Benedendorp in Oosterbeek. De vlaggen, die het monument bedekten, werden verwijderd door Generaal Sir John Hackett, Captain Z. Gasowski en mevrouw Kate ter Horst. De tekst op de steen luidt: 'In September 1944 British Airborne soldiers and their Polish comrades with support of brave Dutch men and women fought a grim battle around this ancient church in the struggle to liberate the Netherlands from Nazi tyranny. This stone commemorates all who took part in this action and above all those who died. NOT ONE SHALL BE FORGOTTEN'.

Beelhouwer Jits Bakker schenkt beeld van parachutist aan de gemeente Renkum.

Kunstenaar Jits Bakker, die als 7-jarig jongetje de luchtlandingen in Renkum van nabij meemaakte, heeft de gemeente Renkum een bronzen beeldje van een parachutist aangeboden. In aanwezigheid van tal van veteranen werd het beeldje op 21 september door burgemeester J.W. Verlinden bij Hartenstein onthuld. Het beeldje is een eerbetoon van de kunstenaar aan alle geallieerde militairen die hier in september 1944 voor de vrijheid streden.

Thema-middag op zaterdag 3 november a.s.

Op zaterdag 3 november a.s. organiseert onze Vereniging weer een speciale themamiddag voor leden. Voor het zesde achtereenvolgende jaar zijn wij die middag te gast in het ELEKTRUM in Arnhem.

Het programma ziet er als volgt uit:

13.30 - 14.00 uur: Ontvangst van de leden.

14.00 - 15.00 uur: Lezing door de heer A.Schemkes uit Arnhem over de gevechten die zich in september 1944 afspeelden rond Johanna Hoeve, een gebied dat ruwweg wordt begrensd door de Wolfhezerweg, de Amsterdamseweg, de Drijenseweg en de spoorlijn Arnhem-Utrecht. De heer Schemkes houdt zich al vele jaren bezig met de studie van de strijd in dit gebied. De lezing zal worden geïllustreerd met dia's.

15.00 - 15.30 uur: PAUZE

15.30 - 16.00 uur: Tweede deel van de lezing van de heer Schemkes.

16.00 - 16.30 uur: Vertoning van de film "Airdrop at Arnhem", een Amerikaanse filmdocumentaire uit de vijftiger jaren.

Ca. 17.00 uur: Einde van de themamiddag.

Het ELEKTRUM is gelegen aan de Klingelbeekseweg in Arnhem, enige honderden meters westelijk van de splitsing van Onderlangs en Bovenover. Het telefoonnummer van het ELEKTRUM is: 085-568020. Het is deze keer toegestaan om introducties mee te nemen, maar zij betalen vijf gulden entreekosten.

Ministry over Typhoon-aanval op Arnhem.

Onlangs verscheen het boek "Het doel bereikt", oorlogsherinneringen van Mr.R.J.E.M. van Zinnicq Bergmann. Het boek begint met zijn enerverende vlucht uit bezet gebied naar Engeland. Daar en in Canada volgde hij een opleiding tot militair vlieger. Tijdens de opmars van de geallieerde legers door Europa nam hij als Typhoon vlieger deel aan een groot aantal aanvallen op vijandelijke doelen. Een van deze aanvallen vond plaats op 17 september 1944 en was gericht tegen de Duitse luchtafweer (FLAK) stellingen bij Arnhem. Het verhaal van deze aanval is opgenomen als Ministry bij deze Nieuwsbrief.

Het zeer lezenswaardige boek "Het doel bereikt" telt 208 pagina's en is geïllustreerd met foto's. Het verscheen bij de uitgeverij Van Mazijsk in Leiden en kost f 29,90.

Vereniging ontvangt deel opbrengst van tentoonstelling.

In restaurant 'de Westerbouwing' in Oosterbeek werd van 17 t/m 26 september een tentoonstelling gehouden van voorwerpen uit de Slag om Arnhem, die gedurende de afgelopen jaren zijn gevonden op de voormalige slagvelden. Meer dan 3000 mensen bezochten deze tentoonstelling, die werd georganiseerd door de heren H.van der Velden, H.A.Leydecker en M.Pankow. Veel bezoekers gaven een donatie en de totale opbrengst, f 540,- werd verdeeld tussen onze Vereniging en de stichting 'Lest We Forget'.

Poolse erespelden uitgereikt.

Op vrijdag 21 september werden traditiegetrouw Poolse erespelden uitgereikt aan mensen die zich hebben ingezet voor de Poolse veteranen. Uit handen van Captain Z.Gasowski, leider van de Poolse pilgrims, ontvingen de volgende personen een erespeld: mevrouw A.E.Verstand, mevrouw H.Berendsen, mevrouw J.G.G.Nusselder, mevrouw A.de Jong en de heren A.Zelebowski, O.Luursema en W.Scholten.

Bericht van de Penningmeester.

Bij deze Nieuwsbrief is de acceptgirokaart voor de betaling van Uw contributie voor het jaar 1991 ingesloten. Leden van wie de contributie vóór de datum van de themamiddag (3 november) is ontvangen, kunnen hun lidmaatschapskaart op die dag van de Penningmeester in ontvangst nemen.

De contributie bedraagt f 20,- voor een gewoon lidmaatschap en f 30,- voor een gezinslidmaatschap.

Generaal Sir John Hackett tijdens de aanbidding van het schilderij 'Oosterbeek Crossroads, 22 September 1944' (Foto: B.de Reus)

Televisieloupes geschonken.

De ziektekostenverzekering "Het Zilveren Kruis" heeft een enige televisieloupes geschonken, die ter beschikking zullen worden gesteld aan visueel gehandicapte Arnhem-veteranen. Ons bestuurslid, de heer C. van Roekel heeft hierbij als contactpersoon gefungeerd. In Engeland zal het Airborne Forces Security Fund in Aldershot zorgen voor de verdeling.

Schilderij "Oosterbeek Crossroads" afgebeeld op herdenkingsenvelop.

De 13e herdenkingsenvelop, die door de stichting Airborne Museum werd uitgegeven, toont het schilderij van David Shepherd "Oosterbeek Crossroads, 22 September 1944". De enveloppen zijn genummerd en voorzien van een speciaal poststempel, gedateerd 17 september 1990, Prijs f 5,-.

Zweefvliegtuigen landden weer bij Wolfheze.

Voor het eerst sinds de Slag om Arnhem landden op 22 september j.l. weer zweefvliegtuigen op de landerijen bij Wolfheze. De twee toestellen waren vanaf Terlet achter motorvliegtuigen naar Wolfheze gesleept en werden daar, boven de voormalige landingsterreinen, losgekoppeld om vervolgens een perfecte landing te maken. In de cockpit van beide toestellen zaten naast de piloten van de zweefvliegclub twee ex-gliderpilots, Ian Toler en John McGeough. Voor deze twee veteranen was het een bijzondere ervaring om zoveel jaren na 1944 opnieuw in een glider bij Arnhem te landen. Het initiatief voor deze vlucht kwam van de Oosterbeker Luuk Buist, die met een groot aantal medewerkers de organisatie in handen had. Er bestaan plannen om volgend jaar weer een dergelijke vlucht te organiseren, met als doel de rol van het Glider Pilot Regiment tijdens de Slag om Arnhem niet te vergeten.

Thanet Branch schenkt 50 Engelse Ponden.

Onze Vereniging heeft van de Thanet Branch een gift ontvangen van 50 Engelse Ponden. Dit bedrag zal worden besteed aan het educatief project,.

Twee nieuwe Airborne herdenkingszuilen geplaatst.

Bij huize De Tafelberg aan de Pietersbergseweg en bij het pand Utrechtseweg 192 ('Beukenhove') in Oosterbeek is een nieuwe Airborne herdenkingszuil geplaatst. Het gaat om vervanging van twee houten exemplaren, die in de loop der jaren erg te lijden hadden gehad van de 'tand des tijds', met name van vandalisme. Tevens werd de tekst op het zuiltje bij de Tafelberg aangepast. Oorspronkelijk waren op vijf Oosterbeekse lokaties, die een belangrijke rol hebben gespeeld tijdens de Slag om Arnhem, houten herdenkingszuilen geplaatst. Drie daarvan, die bovenaan de Drijenseweg, langs de Valkenburglaan en bij het Oude Kerkje in het Benedendorp, waren al eerder vervangen door exemplaren van natuursteen. Naar aanleiding van brieven van een inwoner van Oosterbeek en van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum besloot de gemeenteraad in 1989 gelden beschikbaar te stellen voor de vervanging van de twee resterende houten zuiltjes.

R.Kershaw, "It never snows in September".

Gebaseerd op talloze interviews en een gedegen studie van de beschikbare rapporten en dagboeken is zeer onlangs een boek verschenen dat een overzicht biedt van de Duitse reactie op de landingen tijdens operatie Market Garden. Weliswaar zijn er vroeger een klein aantal boeken gepubliceerd die een op zijn zachtst gezegd gekleurd en eenzijdig beeld geven van de ervaringen van Duitse zijde, maar tot nu toe ontbrak een totaalbeeld. Majoor Kershaw, dienend officier bij het Parachute Regiment, heeft in een leemte voorzien door dit in voorbeeldig sobere stijl geschreven boek dat bovendien volstrekt objectief is. Een groot aantal van de foto's is afkomstig uit de Wochenschau film, opgenomen rond Oosterbeek, en zal voor velen nieuw zijn. De kaarten zijn, op een enkele drukfout na, uitmuntend en zijn bovendien in kleur afgedrukt.

Het boek is beperkt voorradig in het Airborne Museum en mag naar mijn mening niet ontbreken in de bibliotheek van serieuze belangstellenden in het onderwerp. Prijs: F 97,25. (A.Groeneweg)

Twee nieuwe gidsen over operatie Market Garden.

Op 17 septemner j.l. vond in hotel Sionshof tussen Nijmegen en Groesbeek de presentatie plaats van een tweetal gidsen voor het gebied waar in september 1944 operatie Market Garden plaatsvond. De gids 'Operatie Market Garden I' beslaat het operatiegebied van de 101e en 82e Amerikaanse Airborne Divisie tussen Eindhoven en Nijmegen; in de gids 'Operatie Market Garden II' staan centraal de plaatsen rond Arnhem, waar de 1e Britse Airborne Divisie en de 1e Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade slag leverden.

Beide gidsen, die werden samengesteld door de heer L.P.J.Vroemen, bevatten een beknopte historische inleiding, een kort overzicht van de activiteiten van de verschillende luchtlandingsdivisies en een aantal wandel- en autoroutes langs historische plaatsen. Achterin de gidsen zijn als bijlagen opgenomen een korte lijst met boeken en kaarten met betrekking tot operatie Market Garden en overzichten van de geallieerde troepen, van de erevelden en begraafplaatsen, van de musea en van de jaarlijkse herdenkingen. Beide gidsen, die zijn geïllustreerd met kaarten en foto's, werden uitgegeven door de Europese Bibliotheek in Zaltbommel. Prijs per deeltje: f 17,90.

Boek "Een Drielenaar in Oorlogstijd" kan worden besteld.

De heer Benjamin Jansen uit Driel heeft zijn belevenissen tijdens de Slag om Arnhem en in de periode daarna beschreven in een boek dat hij kortgeleden in een zeer beperkte oplage en in eigen beheer heeft uitgegeven onder de titel "Een Drielenaar in Oorlogstijd". Naast zijn dagboek zijn in het boek nog de verhalen van een twintigtal andere Drielenaren opgenomen.

Het 251 pagina's tellende boek is inmiddels uitverkocht, maar er is nog steeds vraag naar. Daarom wordt erover gedacht een herdruk te laten verschijnen. Om de kosten van zo'n herdruk op een redelijk niveau te houden (verkoopsprijs f 21,-) moeten minimaal 50 exemplaren worden vervaardigd. Als U belangstelling heeft voor deze publikatie en één of meer exemplaren wilt bestellen, schrijft U dan een kaartje aan de heer G.H.Maassen Sr., Jan van Riebeeckweg 82, 6861 BH in Oosterbeek. Indien er voldoende belangstelling is wordt het boek herdrukt. In Nieuwsbrief No.41 volgt hierover nader bericht.